

DOUĂ MARIILE ALE NEAMULUI

TWO GREAT MARIES OF THE NATION

Elena ȚURCAN

Abstract: *The author of article is share with experience of organizing the exhibition „Two Great Mariies of the Nation”. The exhibition comprises more than 90 books, periodicals, CDs, DVDs, vinyl records, documents about the life and work of the famous opera singers Maria Biesu and Maria Cebotari. The notorious women contributed to the cultural and spiritual development of our country.*

Keywords: exhibition, periodicals, CDs, DVDs, vinyl records, opera singers

Prezentă în viața artistică a țării prin acțiuni care denotă pasiune, spirit creator și o aleasă ținută profesională, Biblioteca Științifică a USARB a organizat în incinta sălii de împrumut Nr.3 Documente muzicale o expoziție „Două Marii ale neamului”, cuprinzând mărturii inedite din arhiva instituției, grăitoare pentru afirmarea interpretelor de geniu, fiice ale poporului român, unele dintre exponenții spiritualității noastre.

Aportul specific al Expoziției, inaugurată la 2 februarie a.c., constă în relevarea, cu documente autentice sau cu admirabile reproduceri, a unor memorabile pagini de viață și a unor aspecte semnificative ale artei interpretative, ale gândirii pe plan umanist și estetic, ale activității de promovare a tinerelor talente, de susținere a luptei poporului român pentru libertate și pentru dezvoltarea sa de ansamblu, de promovare a contactelor cu mișcarea artistică mondială, reprezentînd toate realizările și aspirațiile cu care se identifică Mariile Bieșu și Cebotari. „Mi se pare semnificativ pînă și faptul, că cifra toamnelor în care a avut loc Festivalul Internațional al Vedetelor de Operă și Balet coincide cu numărul anilor de Independență a Republicii Moldova”. [1]

Expoziția este un dens și elocvent excurs în timp, din perioada de la început de cale, desăvîrșirea studiilor și de debut în public a interpretelor, pînă la încheierea vieții și activității lor, iar în spațiu din patria natală pînă la numeroasele centre ale lumii muzicale care le-au consacrat printre artiștii de prim ordin. Ambele s-au afirmat și „cunoscută au fost și în țară, și departe peste hotare ca interprete de talie neordinară, de celebritate mondială prin arta de a întruchipa rolul de cea mai variată factură, Mariile se aflau în impresionanta ascensiune sub ambele aspecte : al calității vocii, de o vie ex-

presivitate și de un cuceritor colorit timoral, și al nuanțării subtile a rolului în evoluția lor”.[2] Contactul cu materialul expus deschide perspectiva unei noi aprofundări a cunoștințelor despre viața și activitatea interpretelor și, pe această bază, a întreprinderii unor acțiuni care să conducă la recuperarea și valorificarea imensului tezaur de vestigii privind demersul bieștean și cebotarian în adevărata lui dimensiune.

Durerea aceluia moment de dezrădăcinare etnică devastatoare, pe care „l-au re-trăit în 1949 la înmormântarea cîntăreței Maria Cebotari, cînd toți românii au urmărit impresionantul cortegiu funerar pe străzile Vienei, pînă la Cimitirul Döbling, inclusiv acel concert de adio cu *Requiemul* de Mozart, interpretat de corul Operei de Stat. Abia atunci s-a înțeles cît de adîncă era rana dezrădăcinării Mariei noastre de trupul Basarabiei românești, cît de absurde păreau acuzațiile comuniste de la Moscova și mai ales, cît de aberante deveniseră interdicțiile postume de a i se recunoaște meritele artistice ce făcuseră din numele Cebotari o legendă a teatrului liric universal”.[3]

Totuși, cînd se întreprinde o apreciere a valorii artei interpretative a Mariei Bieșu, gîndul se îndreaptă involuntar spre anul 1967, spre Japonia, concursul Internațional Madame Butterfly, la care tocmai cu acest rol, Cio-Cio-San, tînăra interpretă moldovencă avea să pășească triumfător în lumea muzicii universale. Devenită o soprană de talie internațională, primadona operei moldovenești, ea a fost mereu așteptată pe cele mai pretențioase și prestigioase scene lirice ale lumii. În așa fel, marea noastră cîntăreață și-a asumat și rolul de ambasador cultural al țării, reprezentînd cu strălucire pe toate meridianele un popor înzestrat, cu un simț muzical aparte și cu mare deschidere spre frumos.

Popasuri pe aceste două drumuri au fost marcate de documentele cuprinse în expoziții – fotografii, cronici, în operă, în publicații seriale, în artă, referințe critice, în enciclopedii, dicționare (de exemplu: Шаповалова, О. А. Популярный музыкальный энциклопедический словарь. - Ростов-на-Дону: Феникс, 2008. – p. 31, consacrată M. Bieșu), adrese Internet, semne ale consacrării muzicii și muzicienilor în istoria culturii universale. Trebuie să menționăm că și „la Chișinău, în spațiul expozițional de la etajul II din sediul central al Bibliotecii Naționale funcționează expoziția de fotografii de epocă, documente și materiale consacrate vieții și creației mării cîntărețe de operă basarabene Maria Cebotari, realizată de domnul Vitalie Russu, șef direcție la Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al RM, ex consilier al ambasadei Republicii Moldova la Viena. La propunerea domniei sale, a fost confecționată o copie faximilatată a acestei expoziții care va pune baza unei galerii permanente în cadrul BNRM consacrate celebrei cîntărețe. De asemenea se examinează propunerea de a conferi numele lui Maria Bieșu Audiovideotecii Naționale din cadrul BNRM, cu inițierea unor lucrări și activități speciale de cercetare și valorificare a operei sale”.[4]

Expozițiile de la Bălți și Chișinău sînt dovadă peremptorie a faptului că moștenirea lăsată de geniile muzicale este considerată nu ca o alcătuire de „piese de muzeu”, ci ca un tezaur viu, investit cu atributele perenității.

Referințe bibliografice:

1. CEMORTAN, Leonid. Maria Bieșu la început de cale. In: *Arta 2005 : Arte audiovizuale. Teatru. Cinema. Muzică*. 2005, pp. 116-124. ISSN 1857-1050
2. COSMA, Viorel. Maria Cebotari : de la vedetă la legendă. In: *Actualitatea muzicală*. 2013, nr. 1., p. 4.
3. *In memoriam* Maria Bieșu. In: *Arta 2012 : Arte audio-vizuale*. 2012, pp. 197-198. ISSN 1857-1050
4. *In memoriam* Maria Cebotari. [on-line] [accesat 9 febr. 2015]. Disponibil: <http://www.bnrm.md/news.php>